

10.18 Motion nr 19: Svenska Dövidrottsförbundet Deaflympics med officiellt beskydd av IOK

Motionärernas förslag:

Svenska Dövidrottsförbundet föreslår

- att** att RF tar tillbaka sin proposition som beslutats på Riksidrottsmötet 2019 angående Deaflympics status och ekonomiskt stöd till elitidrottssatsning och deltagande.
- att** Riksidrottsstyrelsen i fortsättningen hos regeringen yrkar på särskilda medel för döva svenska idrottares deltagande i Deaflympics. Beslutet innebär att svensk idrott kunde jämställa Deaflympics med Olympics och Paralympics. Att jämföra Deaflympics med andra tävlingar, såsom Universiaden, Gymnastraden och Eurofestival, är fullkomligt omöjligt eftersom deltagandet i dessa tävlingar ju gäller personer som i princip också om de är tillräckligt duktiga kan ställa upp i vanliga Olympiska spel.
- att** Deaflympics och Sveriges Deaflympiska Kommitté, SDK, ska synliggöras i regleringsbrevet som går till Sveriges Olympiska Kommitté, SOK, och Sveriges Paralympiska Kommitté, SPK.

RS föreslår

- att** RF-stämman beslutar att avslå motionen.

Riksidrottsstyrelsens utlåtande

Den internationella olympiska kommittén (IOK) erkände den internationella dövidrottskommittén (International Committee of Sports for the Deaf, ICSD) redan 1955 och sedan 1985 har Deaflympics stått under IOK:s beskydd (på engelska *patronage*). ICSD är en av tre organisationer som IOK erkänner under *disabled sport*. De andra två är International Paralympic Committee (IPC) och Special Olympics Inc. (SOI). Enligt den olympiska chartern kan IOK:s exekutiva styrelse utsträcka beskydd till ett multisportarrangemang som genomförs i enlighet med den olympiska chartern, av en organisation som är erkänd av IOK. En idrottsorganisation vars stadgar och aktiviteter överensstämmer med den olympiska chartern kan erkännas av den olympiska kongressen, som normalt hålls i samband med olympiska spel, eller vid ett annat separat tillfälle. Det är IOK:s exekutiva styrelse som avgör vad ett beskydd ska innebära och inom ramen för den olympiska Agenda 2020 finns en rekommendation att IOK ska jobba med organisationer som inkluderar människor med olika förmågor, för att åstadkomma synergier genom teknisk assistans, kommunikation och marknadsföring via Olympic

Channel. 2016 skrevs också en överenskommelse mellan IOK och ICSD där IOK erbjuder stöd till idrottare genom digitala verktyg samt hjälp till ICSD att implementera den olympiska rörelsens kod för att förhindra otillåten manipulation av idrottstävlingar.

Ovanstående, menar RS, ska ses som en beskrivning av hur stöd från en organisation med större resurser och möjligheter, till en annan organisation, som i detta fall organiserar verksamhet för en specifik målgrupp, kan bidra till att utveckla idrottslig verksamhet för människor med en funktionsnedsättning. Ett erkännande av detta slag, här genom IOK, innebär dock inte att Deaflympics, vare sig av IOK eller av idrottsorganisationer i respektive land, har jämförts med de Olympiska spelen. Det menar RS är en grundläggande princip att ta med i det fortsatta resonemanget.

Angående Svenska Dövidrottsförbundets första förslagssats, gällande den proposition som beslutades på RF-stämman 2019, gör RS tolkningen att den proposition som avses är propositionen om hela det nya bidragssystemet. Denna inkluderade hur Deaflympics framgent behandlas. I den stora bidragsutredning som gjordes inför stämman gjordes generellt analysen att stöd till elitidrotten bör hanteras inom ramen för det samordnade elitidrottsstödet. Uppdraget att samordna elitidrottsstödet hade RF-stämman och SOK:s årsmöte gett sina respektive styrelser vid organisationernas årsmöten 2017. Även den paralympiska idrotten inkluderades i samordningen efter att Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommittés styrelse ställt sig bakom den föreslagna linjen. Inom det samordnade elitidrottsstödet hanteras stöd till elitidrotten, dels, i landslagsstödet, baserat på idrotternas resultat i relation till den konkurrenssituation som idrotten kan uppvisa i världen och den kostnad som idrotten betingar, dels, i det extra landslagsstödet, baserat på de elitidrottsutvecklingsplaner som respektive SF presenterar. I dessa processer finns möjligheten för Svenska Dövidrottsförbundet att få stöd till sin verksamhet, och för individuella idrottare med hörselnedsättning att få stöd via Svenska Dövidrottsförbundet. För det extra landslagsstödet gäller kvalitativa mått kopplat till organisation, ledning, kvalitet på planer, ambition och bedömd potential. I dagsläget är bedömningen från det samordnade elitidrottsstödet att dövidrotten inte kvalificerar för elitidrottsstöd, baserat på ovanstående grunder. RS ser ingen anledning till någon annan behandling av idrottare med hörselnedsättning eller idrott för personer med hörselnedsättning och yrkar därför avslag på denna del av motionen.

För att övergå till hanteringen av Deaflympics har RS, för att bredare belysa hur andra länder hanterar frågan om ekonomiskt stöd till Deaflympics och den satsning som en idrottare med hörselnedsättning gör, gjort en enkel enkät till ett antal länder i ett nätverk, där RF ingår. I nätverket samlas organisationer som i sina respektive länder svarar för stödet till elitidrotten. Resultatet av denna enkät redovisas i bilaga 1. Som synes finns det i resultaten av denna, visserligen något begränsade undersökning, ett svagt stöd för att säga att andra länder i dagsläget hanterar Deaflympics på annat sätt än vad Sverige gör. Tvärtom utvärderar också dessa länder idrotten utifrån ett resonemang kring vad som betingar elitidrottsstöd.

Övriga två förslagspunkter från motionären handlar mera om statens hantering av multiidrottsevenemang. Här vill RS tydliggöra att särskilda medel inte finns till deltagande i något multiidrottsevenemang. Sveriges deltagande i olympiska och paralympiska spel bekostas ur anslagsposten Verksamhet av gemensam natur i regleringsbrevet och är därmed för idrottsrörelsen att själv bestämma över, genom den ekonomiska plan som RF-stämman fastställer tillsammans med verksamhetsinriktningen och den årliga budget som sedermera beslutas av RS. Principiellt är det RS uppfattning att regleringsbrevet från staten bör ha så få bestämda anslagsposter, så kallade öronmärkningar, som möjligt för att idrottsrörelsen ska få största möjliga frihet att använda tilldelade medel på sätt man finner lämpligt. Det innebär att RS också fortsättningsvis kommer att peka på idrottsrörelsens ambitioner att nå grupper som idag är underrepresenterade inom rörelsen men att detta på förhand inte bör innebära en specificering av hur medel ska användas.

Ett regleringsbrev och utformningen av detsamma utgör statens verktyg för att styra myndigheternas arbete. Då RF, när det gäller fördelningen av statsstödet, har att fullgöra en myndighetsuppgift använder regeringen sin möjlighet att genom regleringsbrevet påverka RF. Detta innebär att RF-stämman inte principiellt kan ha några synpunkter på regleringsbrevets utformning. När det gäller statens stöd till idrotten är RF den enda mottagaren av regleringsbrev eftersom RF i sin tur har statens uppdrag att fördela stödet i enlighet med Förordning (1999:1177) om statsbidrag till idrottsverksamhet.

Deaflympics status

Land	Vilken status har Deaflympics hos er i jämförelse med OS/Paralympics?	Ger er organisation något finansiellt stöd för deltagande i Deaflympics	Om inte, finns det andra sätt på vilka statligt stöd utgår för deltagande i Deaflympics
Australien	Australiens ”high performance strategy” styr ekonomiskt stöd till OS, Paralympics och Commonwealth Games.	Nej. Dövidrotten får del av kompetensstöd, utbildning, nätverksträffar.	Australian Sports Commission jobbar för inkludering.
Danmark	Danskt deltagande i Deaflympics organiseras av det Danska Dövidrottsförbundet, en organisation som är associerad med den Danska Paralympiska Kommittén.	Nej, Team Danmark har inget ekonomiskt stöd till deltagande eller till aktiva som deltar i Deaflympics. Dövidrottsförbundet svarar själva för finansieringen.	Nej
Finland	Finska Dövidrottsförbundet ansvarar för deltagande i Deaflympics. Förbundet får visst ekonomiskt stöd från departementet.	Nej. Dövidrotten anses inte som en ”high performance sport” och erhåller därmed inget ekonomiskt stöd.	Nej.
Frankrike	Ingen koppling till ”high performance” organisationen. Staten ger stöd till Dövidrottsförbundet.	Nej. Diskussioner pågår om att koppla Deaflympics till den Paralympiska kommittén.	Oklart. Stöd till förbundet.
Kanada	Deaflympics ingår som ett av de evenemang som staten kan ge stöd för, om Kanada skulle vilja arrangera.	Inte från Kanadas ”high performance” organisation, Own the Podium.	Kanadas Dövidrottsförbund får ekonomiskt stöd

			från Sport Canada.
Norge	Ses som breddidrott. Kvalificerar ej som toppidrott stöttad av Olympiatoppen.	Norges Idrottsförbund täcker utgifter för deltagande (resa t.o.r. samt samling inför).	Nej
Nya Zeeland	Dövidrottsförbundet är ett litet förbund som får visst strategiskt utvecklingsstöd av High Performance Sport New Zealand (HPSNZ).	Nej. Under kommande period, 2021–2024, ger HPSNZ visst stöd riktat till yngre idrottare med hörselnedsättning.	Nej
Schweiz	Dövidrottsorganisationen är en partnerorganisation men ej medlem. Ej jämförbart med OS/Paralympics	Nej.	Nej.
Storbritannien	UK Deaf Sport är den ledande dövidrottsorganisationen, erkänd av "sport councils".	Nej. Eftersom det inte finns någon koppling till Paralympics finns inget stöd från UK Sport.	Nej

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Motion till Riksidrottsmötet 2021 – RF-stämman

Deaflympics med officiellt beskydd av IOK

Tidigare beslut angående svenskt deltagande i Deaflympics med officiellt beskydd av IOK

Svenska dövidrottsförbundet kämpar alltjämt för att få finansiering till träning och nationella och internationella tävlingar. Dövidrott ska inte och får inte jämföras med andra specialidrottsförbund på grund av dess kommunikativa särställning. Svenska dövidrottsförbundet hade en uppvaktning hos idrottsminister Amanda Lind den 23 november 2020 och tog då upp diskrimineringsfrågor som gick vidare till kulturdepartementet. Där även en diskussion togs upp angående en förnyad motion som Svenska dövidrottsförbundet rekommenderas att lämna in till Riksidrottsmötet senast 1 januari 2021 för ett förnyat ställningstagande och behandling. Vi har också haft ett dialogmöte med Svenska Parasportförbundet den 12 november, där vi diskuterade om bland annat Deaflympics och dess situation för Dövidrotten.

Idrottare med annorlunda språklig och kulturell bakgrund

Antalet ”modersmålstalare” av svenskt teckenspråk beräknas till 8 000 medan detta teckenspråk talas också av hörselskadade och hörande personer uppåt till 30 000. För att delta i svenska och internationella mästerskapstävlingar krävs minst 55 Db hörselnedsättning för deltagande enligt ICSD:s (internationella dövidrottsförbundets) bestämmelser. Så är det ett mycket begränsat antal för medlemmar i dövas idrottssammanhang.

Genom teckenspråk kan man uttrycka sig obehindrat och känna samhörighet i teckenspråksgemenskapen. Det är därför döva idrottare, tränare och tävlar gärna med dem som talar samma språk, även om en del tränare på elitnivå bland de hörande för att förbättra sina idrottsprestationer, och de upplever ofta brist på sociala samvaron. För teckenspråkiga och döva idrottare är det inte hörselnedsättningen som är det centrala, utan den språkliga och kulturella gemenskap som funnits i dövidrottssammanhangen. Det finns en lång tradition av internationellt idrottsutbyte med döva i en teckenspråkig miljö.

Kort historik

Riksidrottsförbundets (RF) stämma 1997 beslutade att svenskt deltagande i internationella fleridrottsevenemang exklusive OS och Paralympics från och med verksamhetsåret 1998 ska finansieras av respektive specialförbund (SF) ur ordinarie SF-anslag. Därmed identifierades Deaflympics som internationellt fleridrotts-evenemang i stället för jämförbart med OS och Paralympics. RF har senare avsatt 1 miljon årligen till Deaflympics. Svenska Dövidrottsförbundet måste för att kunna delta i sommar- och vinterdeaflympics vartannat år låna pengar av RF ur kommande anslag för att täcka deltagarkostnader. Nuvarande kostnaderna för deltagande skiljer sig avsevärt beroende på var i världen evenemanget hålls.

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Riksidrottsmötet 1999 beslutade att *World Games for the Deaf* (från 2001 benämns som *Deaflympics*) skulle jämföras med OS och Paralympics och att uppdraga åt Riksidrottsstyrelsen (RS) att i fortsättningen yrka på tillräckliga medel för att döva svenska idrottare ska kunna delta i Döv-OS. RF verkställde beslutet, men regeringen lämnade RF:s yrkande utan avseende.

Tidigare idrottsministrar, Ulrica Messing 1998 respektive Mona Sahlin 2001, gav en garanti för den 15:e Vinterdeaflympics, innan det blivit klart att Sverige och Sundsvall skulle stå som värd för Deaflympics på Internationella dövidrottsförbundets kongress i Davos 1999 i närvaron av Bengt Sevelius från Riksidrottsförbundet och ENGSO ordförande. Svenska Dövidrottsförbundet inledde ett samarbete med Riksidrottsförbundet, RF-ordförande Gunnar Larsson och generalsekreterare Lennart Karlberg. Resultaten blev bland annat att Gunnar Larsson invigde Vinterdeaflympics i Sundsvall 2003 och nämnde att det var bra att Deaflympics strävade mot jämlikhet som andra olympiska OS och IPC. IOK-ledamoten Gunilla Lindberg medverkade också på plats. Dessutom var Gunnar Larsson, Lennart Karlberg och Gunilla Lindberg med på middagen för Svenska Dövidrottsförbundets 90-årsjubileum i Sundsvalls stadshus. Några dagar efter invigningen beslöt Gunnar Larsson att bjuda in riksidrottsstyrelsen och några tjänstemän från Riksidrottsförbundet till ett studiebesök på Deaflympics i Sundsvall. Gunnar Larsson såg även till att plats beviljades för teckenspråkiga motiv rörande dövidrotten på frimärken när Riksidrottsförbundet hade sitt 100-årsjubileum 2003.

2016 gjorde Internationella Dövidrottsförbundet en avsiktsförklaring med IOK för att erbjuda stöd för idrottare via *IOC Athlete Learning Gateway* och *Olympic Athletes' Hub*, samt en modell för olympiska rörelsen *Olympic Movement Code on the Prevention of the Manipulation of Competitions*.

“This agreement with the International Committee of Sports for the Deaf is another step in the implementation of our reform programme, Olympic Agenda 2020,” said President Bach. “Working with athletes of all abilities and helping to provide opportunities for all to benefit from sport is a fundamental part of the Olympic values.” <https://www.olympic.org/news/ioc-signs-mou-with-international-committee-of-sports-for-the-deaf>

Deaflympics hålls vartannat fjärde år. Sommardeaflympics och Vinterdeaflympics ska hållas växelvis vartannat år. I överenskommelsen med IOK ska Deaflympics inte hållas samma år som olympiska spelen och paralympiska spelen. Däremot får IOK-flaggan användas under Deaflympics.

Nuvarande ställning

Den senaste Vinterdeaflympics genomfördes i Valtellina Valchiavenna, Italien 2019. Nästa Sommardeaflympics som ska hållas i Caxias Do Sul, Brasilien den 5–21 december 2021, om inte Coronapandemin påverkar arrangemanget. Det kommer över 4000 aktiva från över 100 länder i 21 olika idrottsgrenar i Caxias Do Sul. Deaflympics 2021 har sin officiella hemsida: www.deaflympics2021.com

Michelle Bolsonaro, fru till Brasiliens president Jair Bolsonaro, är beskyddare för Sommardeaflympics i Brasilien. Hon välkomnar deltagarna välkommen till Deaflympics på brasilianskt teckenspråk som hon behärskar, se Youtube-länken: <https://www.youtube.com/watch?v=0pzYPtUJggA>

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Vid Svenska Dövidrottsförbundets på Riksidrottsmötet 2019 uppstod det kommunikationsproblem på grund av avsaknaden av teckenspråkstolkar, vilket drabbade oss i vårt påverkande arbete och förståelse avsevärt. RF planerade att ta bort 1 miljon årligen som skulle gå till Deaflympics. Svenska Dövidrottsförbundet besvarade en remiss och begärde att träffa både Riksidrottsstyrelsen och Riksidrottsförbundets tjänstemän. - Men hitintills har ingenting hänt.

Det betyder att svenska deltagare riskerar att utestängas från Deaflympics. **Detta innebär ett avståndstagande från att tillämpa FN:s rekommendationer om funktionshindrades rättigheter enligt FN:s standardregel 11, avsedd att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning jämlikhet och delaktighet.**

- Svenska dövidrottsförbundet betonar att RF tar tillbaka sin proposition som beslutats på Riksidrottsmötet 2019 angående Deaflympics status och ekonomiskt stöd till elitidrottssatsning och deltagande.
- Svenska dövidrottsförbundet betonar att Riksidrottsstyrelsen i fortsättningen hos regeringen yrkar på särskilda medel för döva svenska idrottares deltagande i Deaflympics. Beslutet innebär att svensk idrott kunde jämföras Deaflympics med Olympics och Paralympics. Att jämföra Deaflympics med andra tävlingar, såsom Universiaden, Gymnastraden och Eurofestival, är fullkomligt omöjligt eftersom deltagandet i dessa tävlingar ju gäller personer som i princip också om det är tillräckligt duktiga kan ställa upp i vanliga Olympiska spel.
- Svenska dövidrottsförbundet begär att Deaflympics och Sveriges Deaflympiska Kommitté, SDK, ska synliggöras i regleringsbrevet som går till Sveriges Olympiska Kommitté, SOK, och Sveriges Paralympiska Kommitté, SPK.

Stockholm den 29 december 2020

Svenska Dövidrottsförbundet

Carl Rasmussen
Förbundsordförande

Kopia till idrottsminister Amanda Lind, Kulturdepartementet
Kopia till Svenska Parasportförbundet